O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
Chirchiq davlat pedagogika
universiteti rektori
G.I. Muxamedov
____
2023 yil ______________

GEOGRAFIYA O‘QITISH METODIKASI
O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60111000 – Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari

Chirchiq – 2023

Fan/modul kodi GO'M407		O'quv yili 2026-2027	Semestr 7-8	ECTS - Kreditlar 4-5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 4-4	
1.	Fanning nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Geografiya o'qitish metodikasi		120	150	270

2.

I. Fanning mazmuni.

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarning geografiya o'qitish metodikasi o'quv fanlarining mazmuni, o'qitish shakllari, metodlari, vositalari va ulardan foydalanish yullari bilan tanishtirish, bo'lg'usi geografiya o'qituvchilarining ilmiy-metodik tayyorgarligini tarkib toptirish va rivojlantirish, zamonaviy ta'lim vositalarini qo'llash uchun zarur bo'lgan metodik bilim, ko'nikmalarni shakllantirish yo'llariga oid bilimlar berish.

Fanning vazifasi – talabalarga geografiya o'qitish metodlari, ularning usullari, o'qitish vositalari foydalangan holda dars, darsdan tashqari ishlar, o'quv sayohati va sinfdan tashqari mashg'ulotlarning ishlanmalarini loyihalash, o'quvchilarning bilish faoliyatini tashkil etish va boshqarishning o'ziga xos xususiyatlarini ajrata olish, o'quvchilarning bilimlarini nazorat qilish va baholashning samarali yo'llarini qo'llash yo'llarini ilmiy bilimlar berish, ko'nikma va malakalarini hosil qilishdan iborat.

II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-Mavzu: Geografiya o'qitish metodikasi fanining maqsadi va vazifalari, geografiya ta'limi metodikasining boshqa fanlar bilan aloqasi

Geografiya ta'limi metodikasi fanining pedagogika fanlar tizimida tutgan o'rni, fanning maqsad va vazifalari, geografiya ta'limi metodikasining boshqa fanlar bilan aloqasi va uning geografik tushunchalarni shakllantirishdagi ahamiyati. Geografiya ta'limi metodikasining boshqa fanlar bilan aloqasi

2-Mavzu: Geografiya ta'limining shakllanishi va rivojlanish tarixi

Qadimgi davrda geografiya ta'limining rivojlanishi, o'rta asrlarda geografiya ta'limining rivojlanishi, buyuk geografik kashfiyotlar bosqichi, Ilmiy geografik tadqiqotlar davrida geografiya ta'limining rivojlanishi, geografiya fanini va o'qitish metodikasining rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlar, o'qitish metodikasi bio'yicha yarilgan adabiyotlat, xorijda geografiya ta'limi.

3-Mavzu: O'zbekistonda geografiya ta'limining rivojlanishi

XIX asming oxiri va XX asr boshlarida geografiya ta'limining

rivojlanishi, XX asrda geografiya ta'limining rivojlanishi, mustaqillikdan so'ng geografiya ta'limining rivojlantirilishi, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun, "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"ning qabul qilinishi, DTS va Milliy o'quv dasturining maqsad va vazifalari. Geografiya o'qitish metodikasi bo'yicha olib borilgan tadqiqotlar.

4-Mavzu: Geografiya ta'limda ilmiy tadqiqotlarini tashkil etish

Geografiya ta'limida ilmiy-tadqiqot ishlarini tashkil etishning maqsad va vazifalari, ilmiy tadqiqot usullarining takomillashib borishi, ularni tashkil etish usullari, nazariy tadqiqot usullari, eksperimental-yemperik tadqiqot usullari, tarixiy radqiqot usullari statistik-matematik usul, tizimli-tuzilish usullari.

5-Mavzu: Geografiya o'qitishning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlari

Maktab geografiyasining ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlarining turli davrlarda o'zgarib borishi, maktab geografiyasining umumiy va xususiy maqsadlari, kompetensiya, uning turlari va ahamiyati.

6-Mavzu: Umumta'lim maktablarida tabiiy geografiya kursining mazmuni va vazifalari

Bilim, ko'nikma, malaka, maktab geografiyasining maqsadi, mazmuni, tarkibiy tuzilishi, maktab geografiyasi kursi mazmunidagi o'zgarishlar, boshlang'ich ta'limda geografiya ta'limi mazmuni, tabiiy geografiya, materiklar va okeanlar tabiiy geografiyasi hamda O'rta Osiyo va O'zbekiston tabiiy geografiyasi kurslarining mazmuni va vazifalari,

7-Mavzu: Umumta'lim maktablarida iqtisodiy-ijtimoiy geografiya kursining mazmuni va vazifalari

So'ngi yillardagi geografiya ta'limidagi o'zgarishlar, umumta'lim maktablaridagi O'zbekiston ijtimoiy va iqtisodiy geografiyasi, Jahon mamlakatlari ijtimoiy va iqtisodiy geografiyasi hamda amaliy geografiya kursining maqsad va vazifalari.

8-Mavzu: O'quvchilarda tanqidiy fikrlash, ijodkorlik, muloqot va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlanitirishda "4K" modeli

Xalq ta'limi tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi. zamonaviy maktab darsliklari. O'quvchilarning har tomonlama rivojlanishiga qaratilgan to'rt asosiy kompetensiyalar: Kollaborasiya, Kommunikativlik, Kreativ fikrlash, Kritik fikrlash

9-Mavzu: O'quv-tarbiya jarayonida o'quv-metodik majmualar, jumladan, darslik, mashq daftari, o'qituvchi kitobi va multimedia resurslarini samarali qo'llash

O'quv metodik komplekslar faol o'quv jarayoni uchun to'liq materiallar to'plami: darsliklar, mashq daftarlari, o'qituvchilar uchun uslubiy qo'llanmalar,

Estudy elektron ta'lim platformasi. Geografiya ta'limida multimedia resurslarini yaratish va ulardan foydalanish.

10-Mavzu: O'quvchilar natijalarini baholash metodikasi va amaliyoti

O'quvchilar bilimini tashhis etishning mohiyati. Ta'lim natijalarini tekshirish va baholashga qo'yiladigan talablar. O'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalarini baholash mezonlari. Xalqaro baxolash tadqiqotlarining ta'lim sifatini baholashdagi ahamiyati, PISA tadqiqotlari, ularni tashkil etish va o'tkazish, PIRLS va TIMSS xalqaro baxolash tadqiqotlari va ularni o'ziga xos tomonlari.

11-Mavzu: Geografik tushunchalar, ularning turlari va shakllanishi

Tushunchalar, ularning tulari, umumiy geografik tushunchalar, tabiiy geografik tushunchalar, iqtisodiy geografik tushunchalar, geografik bilimlarni shaklalntirishda tushunchalarning ahamiyati, geografik tushunchalarni shakllantirish yo'llari.

12-Mavzu: Geografiya ta'limi metodlari haqida tushuncha va o'qitishning og'izaki metodlari

Geografiya ta'limida o'quvchilarning bilish faoliyatini faollashtirish, geografiya ta'limi metodlari hamda ularni sinflashtirish, o'qitish metodlarini tanlash

O'qitishning og'zaki metodlari, tushuntirish metodi, hikoya usuli va suhbat usullari, o'qib berish hamda ma'ruza usullari

13-Mavzu: Geografiya ta'limida muammoli o'qitish metodlari

Muammoli o'qitish metodlari, muammoli bayon metodi, Reproduktiv va izlanuvchan usullar, keys-stadi texnologiyasi

14-Mavzu: Geografiya ta'limida o'qitishning amaliy va ko'rgazmali metodlari

Kartografik metod, geografik xaritalarni o'qitish texnologiyalari, globus bilan ishlash texnologiyasi, kuzatish va tajriba usuli.

15-Mavzu: Geografiya ta'limida o'qitishning matematik va statistik metodlari

Geografiya ta'limida metematik metodlar, geografik bilimlar berishda statistik metodlardan foydalanish, geografiya darslarida statistik ma'lumotlardan foydalanish metodikasi.

16-Mavzu: Geografiya ta'limida standart va nostandart testlardan foydalanish

Geografiya ta'limida standart va nostandart testlardan foydalanish metodikasi bilan tanishish, ularni tuzishdagi uslublar, ularning ta'lim jarayonidagi avfzal va noqulayliklari.

17-Mavzu: Geografiya ta'limida pedagogik texnologiyalar va ulardan geografiya ta'limi jarayonida foydalanish yo'llari.

Pedagogik texnologiyalar va ularning turlari, didaktik o'yinlar texnologiyasi, tabiiy geografik o'yinlar, Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya darslarida didaktik o'yinlar o'tkazish metodikasi.

18-Mavzu: Geografiya ta'limida modulli ta'lim texnologiyasi va hamkorlikda o'qitish texnologiyasi.

Geografiya ta'limi jarayonida modulli ta'lim texnologiyasi va hamkorlikda o'qitish texnologiyasi bilan ishlash metodikasi bilan tanishish, hamda noan'anaviy darslarni tashkil etish metodikasi.

19-Mavzu: Geografiya ta'limida interfaol metodlar.

Interfaol metodlar haqida tushuncha, geografiya ta'limida interfaol metodlarni qo'llash usullari va ular bilan ishlash metodikasi.

20-Mavzu: Geografiya ta'limida axborot va kompyuter texnologiyalaridan foydalanish.

Geografiya ta'limida foydalnish mumkin bo'lgan axborot manbalari, internet saytlari, ular bilan ishlash usullari va dars jarayonnida kompyuter texnologiyalaridan foydalanish metodikasi bilan tanishish.

21-Mavzu: Geografiya ta'limida o'qitish vositalari

O'qitish vositalari va ularning ahamiyati, geografiya darsligi, tasvirli qo'llanmalar, natural qo'llanmalar, geografik rasmlar, statistik ma'lumotlar, jadvallar, diagrammala, grafiklar va ulardan foydalanish yo'llari bilan tanishish.

Ta'limning texnik vositalari va axborot texnologiyalarining geografiya ta'limidagi ahamiyati. Darslik va qo'shimcha adabiyotlar bilan ishlash.

22-Mavzu: Geografiya darslarining tuzilishi va tiplari

Dars va uning tarkibiy qismlari, darsning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlarini ishlab chiqish, darsga qo'yiladigan talablar, geografiya darslarining tuzilishi, dars tiplari va ulardan foydalanish yo'llari,

23-Mavzu: Geografiya ta'limida ekskursiyalar

Ekskursiyalar, tabiiy geografik ekskursiyalar, iqtisodiy geografik ekskursiyalar, tarixiy geografik va o'lkashunoslik ekskursiyalari.

24-Mavzu: Geografiya darslarini rejalashtirish

Geografiya darslarni yillik va kundalik rejasini ishlab chiqish, o'qituvchining darsga tayyorgarligi, geografiya dars tahlili va tahlilga qo'yiladigan talablar.

25-Mavzu: O'quvchilar bilim ko'nimalarini nazorat qilish va baholash usullari

Bilim va uning turlari, nazariya, qonuniyat, tasavvur, ko'nikma va malakalarni shakllantirishning ahamiyati, shakllantirishning bosqichlari, ko'nikma va malakalarni shakllantirishda mashqlarning o'rni, tabiiy va iqtisodiy ko'nikmalarni shakllantirish. Barcha tipdagi ko'nikmalarni shakllantirishda xaritalarning o'rni va roli.

26-Mavzu: Geografiya xonasi va uni jihozlash

Geografiya xonasi va uni jihozlash, o'qituvchining geografiya xonasida olib boradigan tashkiliy xo'jalik ishlari, geografiya xonasidan o'quv va sinfdan tashqari ishlarda foydalanish.

27-Mavzu: Geografiya maydonchasi va uni jihozlash

Geografiya maydonchasi va uni jihozlash, o'qituvchining geografiya xonasida olib boradigan tashkiliy xo'jalik ishlari, geografiya maydonchasidan o'quv va sinfdan tashqari ishlarda foydalanish.

28-Mavzu: Sinfdan tashqari ishlar, ularning turlari va tashkil etish metodikasi

Sinfdan tashqari ishlarning maqsadi va vazifalari, sinfdan tashqari ishlarning shakllari, geografiya to'garagi, geografik jamiyat, o'lkashunoslik muzeyi, geografik konferensiya va kechalar, sinfdan tashqari ishlarning asosiy yo'nalishlari.

29-Mavzu: Geografiya ta'limida ochiq darslar va fan oyligini tashkil etish metodikasi

Geografiya ta'limida ochiq darslar va fan oyligini tashkil etish yo'llari bilan tanishish, turli tabir va kechalarni senariysini tuzish.

30-Mavzu: Geografiya ta'limidagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari

So'ngi yillardagi geografiya va uni o'qitish metodikasi sohasidagi asosiy muammolar va ularni yechimiga oid taklif va tavsiyalar hamda fanga oid konferensiya va jurnallardagi dolzarb mavzular bilan tanishish.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Geografiya o'qitish metodikasi fanining maqsadi va vazifalari, geografiya ta'limi metodikasining boshqa fanlar bilan aloqasi
2. Geografiya ta'limining shakllanishi va rivojlanish tarixi
3. O'zbekistonda geografiya ta'limining rivojlanishi
4. Geografiya ta'limda ilmiy tadqiqotlarini tashkil etish
5. Geografiya o'qitishning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlari
6. Umumta'lim maktablarida tabiiy geografiya kursining mazmuni va

vazifalari

7. Umumta'lim maktablarida iqtisodiy-ijtimoiy geografiya kursining mazmuni va vazifalari
8. O'quvchilarda tanqidiy fikrlash, ijodkorlik, muloqot va hamkorlik ko'nikmalarini rivojlanitirishda "4K" modeli qo'llash metodikasi.
9. O'quv-tarbiya jarayonida o'quv-metodik majmualar, jumladan, darslik, mashq daftari, o'qituvchi kitobi va multimedia resurslarini samarali qo'llash uslubiyoti.
10. O'quvchilar natijalarini baholash metodikasi va amaliyotining zamonaviy usullarini tahlil qilish.
11. Geografik tushunchalar, ularning turlari va shakllanishi
12. Geografiya ta'limi metodlari tasnifi va o'qitishning og'izaki metodlari
13. Geografiya ta'limida muammoli o'qitish metodlari
14. Geografiya ta'limida o'qitishning amaliy va ko'rgazmali metodlari
15. Geografiya ta'limida o'qitishning matematik va statistik metodlari
16. Geografiya ta'limida standart va nostandart testlardan foydalanish
17. Geografiya ta'limida pedagogik texnologiyalar va ulardan geografiya ta'limi jarayonida foydalanish yo'llari
18. Geografiya ta'limida modulli ta'lim texnologiyasi va hamkorlikda o'qitish texnologiyasi
19. Geografiya ta'limida interfaol metodlar.
20. Geografiya ta'limida axborot va kompyuter texnologiyalaridan foydalanish.
21. Geografiya ta'limida o'qitish vositalari
22. Geografiya darslarining tuzilishi va tiplari
23. Geografiya ta'limida ekskursiyalar
24. Geografiya darslarini rejalashtirish
25. O'quvchilar bilim ko'nimalarini nazorat qilish va baholash usullari
26. Geografiya xonasi va uni jihozlash
27. Geografiya maydonchasi va uni jihozlash
28. Sinfdan tashqari ishlar, ularning turlari va tashkil etish metodikasi
29. Geografiya ta'limida ochiq darslar va fan oyligini tashkil etish metodikasi
30. Geografiya ta'limidagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Geografiya ta'limini shakllanishi va rivojlanishi
2. Horijda geografiya ta'limi
3. Ta'lim tizimida DTS va Milliy o'quv dasturining tasdiqlanishi, maqsad va vazifalari
4. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonun va qarorlari
5. Geografiya ta'limida o'quv kompetensiyalari
6. Tabiiy geografiya fanlarining mazmuni, tuzilishi va o'qitish texnologiyalari
7. Iqtisodiy geografiyaning mazmuni, tuzilishi va o'qitish texnologiyalari
8. Bilim, ko'nikma va malakalar, ularga qo'yiladigan talablar va shakllantirish metodikasi
9. O'qitish metodlari tasnifi, o'qitish usullarini tanlash
10. Geografiya fanidagi muammolar va ulardan ta'lim jarayonida foydalanish
11. Geografik bilimlar berishda matematik metodlardan foydalanish
12. Darslik va qo'shimcha adabiyotlar bilan ishlash
13. O'quv ko'rgazmali qurollar, asbob va jihozlar.
14. Geografiya ta'limi maqsadlarini test topshiriqlarida ifodalash
15. Geografiya to'garagi.
16. Geografiya maydonchasi.
17. O'zbekistonda geografiya ta'limining takomillashuvi.
18. Geografiya ta'limi va uni o'qitish metodikasi rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlar.
19. O'rta asrlarda geografiya fanining rivojlanishi.
20. Sho'rolar davrida O'zbekiston geografiyasi.
21. Tabiiy geografiya kursining o'quvchilar dunyoqarashini shakllantirishdagi o'rni.
22. Geografiya ta'limida ma'ruzaning o'rni va ularga qo'yiladigan talablar.
23. Suhbat metodining didaktik ahamiyati.
24. Geografiya ta'limida hikoya metodini qo'llashning xususiyati.
25. Geografiya kursining tarbiyaviy ahamiyati.
26. Geografiya darslari va atrof-muhitni muhofaza qilish muammolari.
27. Geografik tasavvurlarni shakllantirishda og'zaki o'qitishning roli.
28. O'zbekiston tabiiy geografiyasi fanini o'qitishda badiiy adabiyot namunalaridan foydalanish.
29. Iqtisodiy-ijtimoiy geografiya kurslarini o'qitishda badiiy adabiyot materiallarining qo'llanishi.
30. Geografiya o'qitishda manzara (peyzaj)lardan foydalanish.
31. Geografiya ta'limida teleko'rsatuv va dasturlarning ahamiyati.
32. Geografiya ta'limida o'quv, ilmiy-ommobop filmlarning o'rni va ahamiyati.
33. Geografiya ta'limida noan'anaviy dars shakllari.

34. Geografiya ta'limida qo'llanadigan asosiy ko'rgazma vositalar.
35. Geografiya ta'limida sinfdan va maktabdan tashqari ishlar.
36. Geografiya o'qituvchisi va uning faoliyatiga qo'yiladigan talablar.
37. O'zbekiston tabiiy yoki iqtisodiy geografik o'lkalarini o'rganish.
38. Geografiya ta'limida milliy qadriyatlardan foydalanishning o'rni va ahamiyati.
39. Geografiya darslarida o'yin darslarini tashkil etish.
40. Geografiya ta'limida muammoli darslarni tashkil etish.
41. Geografiya ta'limida yangi pedagogik texnalogiyalardan foydalanish tajribasi.

3. **V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- fanning mazmuni, mohiyati, maqsadi va vazifalari, geografiya va iqtisodiy bilim asoslarini o'qitishda lokal va xususiy metodik darajada qo'llaniladigan pedagogik texnologiyalarni uyg'unlashtirish yo'llari, pedagogik texnologiyalarning o'ziga xos xususiyatlari, o'quvchilarning bilish faoliyatini tashkil etish va boshqarish yo'llari, ta'lim-tarbiya jarayonida o'quvchilarning mustaqil o'quv-bilish faoliyatining tutgan o'rni va ahamiyati, o'quvchilarning mustaqil bilim olish faoliyatini tashkil etish va boshqarish yo'llarini ***bilimga***;
- talaba ta'lim-tarbiya jarayonida innovatsion texnologiyalardan o'z o'rnida samarali foydalanish, o'quvchilarning mustaqil bilim olish faoliyatini tashkil etish va boshqarish yo'llarini, o'quvchilarning bilimlarini nazorat qilish va baholashning samarali usullarini qo'lay olish **ko'nikmalariga**;
- talabalar ta'lim-tarbiya jarayonida olingan natijani tahlil qilish, va jara-yonning borishiga tegishli o'zgartirish kiritish, geografiyadan darslarni kuzatish va tahlil qilish, mustaqil va ijodiy, tanqidiy-tahliliy fikr юritish, turli pedagogik vaziyatlarni tahlil qilish va ulardan chiqishning muqobil variantini tanlay olish va uni baholash **malakalariga ega bo'lishi kerak**.

4. **VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:**

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar);
- guruhlarda ishlash;
- taqdimotlarni qilish;
- individual loyihalar;
- jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar

5. **VII. Kreditlarni olish uchun talablar:**

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur.

6.	**VIII. Asosiy adabiyotlar:** 1. Vaxobov X., Alimqulov N.R. Sultanova N.B. Geografiya o'qitish metodikasi. T.: Nodirabegim, 2021y. 2. Qurbonniyozov R. Geografiya ta'limi metodikasi. Toshkent.: Universitet, 1992. 3. Abdug'aniyev I. Geografiya darslarida ta'limning texnika vositalaridan foydalanish. Toshkent, O'qituvchi, 1990. 4. Abdiyeva Z.A. Geografiya fanida noan'anaviy dars usullaridan foydalanish. Navoiy., 2003. **IX. Qo'shimcha adabiyotlar** 1. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni. Toshkent.: 2020. 2. Mirziyoyev Sh. M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston", 2017. 2. Mirziyoyev Shavkat Miromonovich. Yangi O'zbekiston strategiyasi.-Toshkent, 2021. -458 b. 3. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston", 2017. 4. Saydamatov F. Geografiya o'qitish metodikasi. Ma'ruzalar matni. T.Nizomiy nomidagi TDPU.2001 5. Mo'minov O. A. Geografiya ta'limi metodikasi. T.: "O'qituvchi". – 1986. 7. Mo'minov O. A. Zamonaviy geografiya darsiga qo'yiladigan talablar. T.: "O'qituvchi". – 1990. **X. Axborot manbalari** 1. www.pedagog.uz 2. www.edu.uz 3. www.ziyonet.uz 4. www.cspi.uz 5. www.lib.cspi.uz 6. www.geografiya.uz 7. www.natlib.uz (A.Navoiy nomidagi O'z.MK)
7.	**Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023-yil " 29 " avgust dagi qarori bilan tasdiqlangan**
8.	**Fan/modul uchun ma'sul:** O.U.Abdimurotov – CHDPU, "Geografiya" kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori,(PhD).
9.	**Taqrizchilar:** Saydamatov F.R. – TDPU, "Geografiya va uni o'qitish metodikasi" kafedrasi dotsent v/b, p.f.f.d., (PhD). Nazarov M.G. – Qarshi davlat universiteti "Geografiya" kafedrasi mudiri g.f.f.d., (PhD).